

REDACȚIA

Arad, Doak Ferencz-utca nr. 90.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . 10 „
pe 1/4 an . . . 5 „
pe o lună . . . 2 „
Nr-ii de Duminică pe an
4 corobane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrise nu se însoțesc.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Doak Ferencz-utca nr. 90

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.
de fiecare publicațiune

Atât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 509

Scrisori nefrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Obstrucție și disolvare.

Kossuthistii nuanța Barabás au hotărât aseară să urmeze cu obstrucția. Sunt destul pentru a face gâlceavă: 39 la număr, mai mulți decât au sperat chiar cei mai optimiști dintre dinșii.

Trebuie să spunem anume, că tot pe erl seară convocase și Kossuth-Ferencz o întrunire în chestia tarifelor autonome. O apucătură pentru a-i atrage dela conferința convocată de Barabás.

Kossuthistii sunt însă practici: s'au împărțit frățeste; jumătate la Kossuth-Ferencz, jumătate la Barabás! Și ici și colo ei accentuează că de aceea — ori poate chiar pentru motivul dreptei împărțiri — ei în principiu sunt Kossuthi caute cu al set să fiecească neamul mergând în înțelegere cu primul-ministru, — cei în frunte cu Barabás vor ferici neamul unguresc căutând să restorne pe Khuen-Héderváry, „expositura Venei”, „grănicerul despote”, cum îl numesc zâlnic.

Cu alte cuvinte, evenimentele ce au să urmeze în țeară vor fi determinate de Barabás, despre care Dr. Várady Zsigmond scrie în „Szabadság” (Nrul dela 14 Iulie) din Oradia că „a fost ales deputat al Oradiei-Mări cu ajutorul unei minciuni și a unei perversități”.

Barabás, Vészi și Hock, pentru că mai ales aceștia doi din urmă prin ieșirea lor din partidul guvernamental, au contribuit ca obstrucționistii să prindă din nou curagiu.

Apponyistul Hock ținuse adică în Dietă o vorbire în care se înfățișa ca martir: patru ani a purtat lanțurile grele de dragul lui Széll; acum le scutură însă, căci sufletul său arde de dorul concesiunilor naționale în armată... Un preot care se prăpădește după miliție... națională, se înțelege. A declarat deci războiul lui Khuen-Héderváry ca să-l silească să stoarcă Venei concesiuni, dacă simțul lui național nu-l îndeamnă să lupte la Viena pentru armată națională.

Adevărat că Hodóssy, un alt fruntaș apponyist, s'a sculat îndată și a de savuat pe Hock, spunând că ei nu de silă stau în partidul guvernamental și că Hock e izolat cu părerile sale. Dar asta nu vrea să însemneze, că Apponyi nu e perfect înțeles cu Hock și că ieșirea acestuia nu poate fi din partea lui Apponyi un avis, care să spună primul ministru și Venei: eată ce se poate întâmpla, dacă nu vor urma concesiunile!

Vészi, Ovreiul de casă al lui Széll, a ieșit și el din partidul guvernamental pentru că nu poate avea încredere în Héderváry, care ca ban al Groației douăzeci de ani a făcut politică austriacă!

Adevărat că i-s'a strigat: „Dar numai acum ai aflat asta? Anul trecut nu le-ai știut? Și totuși ai votat încredere lui Széll pentru politică — Banului! (a banului mai bine)!... Vorba e că stânga extremă l'a aptau dat cu frenesie pe șovinistul Ovrei și l'au luat de mătură că nu-i mai patriotice pe lume decât — obstrucția!

Fac-o sănătoși, că fac și treburile noastre, deoarece-ce urmarea întregii atitudinii a obstrucționistilor nu poate fi alta decât — disolvarea.

Khuen-Héderváry mai mult ca ori și cine va fi simțind că ar fi o operă de reînviere să scape țeara de asemeni secături. Ceea-ce nu se poate ajunge decât prin noui alegeri.

Și îndată ce dânsul, ca șef al guvernului, nu va mai tolera — cum a făcut Széll — ca prin provincie guvernamentală în anume cercuri să ajute pe kossuthistii lui Barabás, ca în schimb aceștia să pună umăr contra clericaliilor, s'a mântuit cu gură-spartele de elemente șoviniste exaltate. Barabás nu se mai alege la Oradea cât trăiește, Vészi nici candidatură nu ar mai avea unde să și-o pună dacă n'are guvernul la spate, ear cât despre Hock, poate să plece și el a predică — doamnelor, în Dietă nu ajunge sub Héderváry.

Chiar dacă n'am avea deci perspectivă ca la noile alegeri să răsbim și noi, șatunci pentru naționalități scoaterea din circulație a secăturilor șoviniste este un câștig.

Vorba e însă că luptând barbațește, naționalitățile pot isbuti să aibă în Dietă reprezentanți dacă nu în raport cu numărul alegătorilor naționaliști, apoi cel puțin pe cei mai de valoare bărbați, cari printr-o atitudine demnă, să înalte sufletele, să îngrijorească stăpânirea și să producă printre șovinisti impresia că nu mai merge, intoleranța și exclusivismul, ci că țaria statului ungar numai prin împăcarea naționalităților se poate asigura.

Amicii nostri să se pună deci pe lucru. Disolvarea Dietei poate să fie chestie numai de câte-va — zile!

Intâlnirea regelui Carol cu Monarhul nostru. „Le Temps” publică o depeșă din Viena, care spune că M. S. Regele Carol va avea anul acesta o întrevvedere cu Monarhul nostru, foarte probabil la Gastein.

Congregația comitatului Arad este convocată în ședință extraordinară pe ziua de 23 Iulie n, orele 9 d. în palatul administrativ. Avis frun-tașilor români, pentru a-și întocmi așa fel lucrurile, să s' poată prezenta.

Din Dietă.

— Ședința dela 14 Iulie. —

Evenimentul de azi a fost vorbirea lui Beöthy Akos, unul dintre cei dintâi teoreticieni ai parlamentului maghiar și orator de forță. Galerile au și fost ticsite de public distins.

Ședința s'a început cu parentarea fostului ministru de finanțe comun, Kállay. Președintele Apponyi i-a făcut un panegiric calduros, apoi a dat cuvântul deputatului croat Popovici, care răspunzând lui Vészi, a dovedit că în Groația încă sunt școli cu limbă de propunere maghiare. După câte-va reflexiuni făcute de Vészi, se ridică un vorbitor liberal, Sréter Alfred.

Incearcă să apere politica noului guvern, dar nu cu mult succes. Mereu e întrerupt. „Dați-ne limba maghiară în armată!” — strigă baronul Kaas. — A retras guvernul proiectele militare? — Unde sunt drepturile naționale? —

Vom avea armată ungurească? — îl întrerup alții. Sréter urmează, fără să răspundă.

Vorbirea lui Beöthy a fost ascultată cu multă atenție. Opoziția tot mereu aplauda și aproba. Aprobările sgomotoase de multe ori țin minute.

Critică ținută tuturor ministrilor noii. Héderváry, Tomasić, Koložváry, toți trei „homines novi”, cum îi numește, sunt luați la refec. Vorbind despre alegerile dietale, spune că alegerile liberale se fac cu baionetele. Presia e așa de mare, încât cu un prilej juit de tablă din Kassa au declarat că sunt neputincioși în fața presiunilor guvernului.

La cuvintele aste se naște un sgomot asurzitor. Dreapta protestează, opoziția răspunde. Intre deputați se desfășură dialoguri întregi. Cu mare greu se restabilește liniștea. Beöthy își continuă vorbirea în tonul început secerând mereu aprobări din partea opoziției.

După pauză mai vorbește Hodóssy în chestie personală, apoi Gabányi în felul său caraghios, stărnind din vreme în vreme furtune de — risete.

Ședința se încheie la 2 1/4.

NOU MARTOR.

Sub acest titlu „Narodny Noviny” scrie:

Puterea principală a ideii adevărate rezidă în faptul, că găsește mereu nout și nout martori, nout apostoli, nout luptători. Vechii luptători cad, se închide mormântul deasupra lor, alții rătăcesc, constituiesc diferite grupări trădătorii, infidelii, neputincioși; o slabiciune îi cuprinde pe oam ni, organizațiunile se descompun și acuși acuși ai crede că totul s'a sfârșit. Dar ideea trădește, ea e nemuritoare; ea plutește vie deasupra mormintelor și ruinelor, găsește și în masele nesimțitoare minți luminate, suflete simțitoare și inimi bărbătești.

De aceea nici noi nu desădăjduim nici un minut. Și ideea noastră națională se personifică, își află organele sale cinstite. Dacă putericii o persecută și excomunică, își află ea pescarul, samaritanul ei. Ideea aceasta nu poate atârna în aer, e silă a intra în viață în concret, în realitate.

Am văzut că pe român, după agitațiile memorandiste și după întemnițări, după disolvarea organizației politice, dar îndeosebi după grațierea en masse a prizonierilor din Cluj — cum i-a cuprins o liniște mută, neînțelegerile, enervarea. Ani de zile n'a mai existat chestie națională română acută. Așa a fost mutismul acesta cum este între Serbi din Ungaria. Tot e a sămănă congresul naționalităților din 1895 din Budapesta, solidaritate, activitate mai febrilă și sămănă unei mai întinse ocupațiuni cu poporul — așa se părea că a căzut între petri, în sol tare, între spint. Noi slovaci am tot mîșcat la carul înglodat, am scris, am strigat dar nimic nu s'a schimbat. Fără reșinut, fără rezultat — în fine fără răspuns s'a pierdut glasul conducătorilor nostri.

Și acum după atîția de suferință plîntăm, la suprafata politică a ieșit Aurel Vlad tinerul deputat dietal, bărbat național român și mărturisind cu curaj credința, fără clausule, condițiuni și circumspecții superflue a de larat-o deschis: că dînsul e bărbat național român și că a venit să pretindă pe seama națiunii sale toate drepturile pe cari nu numai Dumnezeu și natura le-a dat existenței Românilor dar și legea chiar. Azis că e rușine existența unei legi, pe care n'o pot, n'o vreau, ori n'o știu s'o execute. Șteargă-o mai bine, ca să încete rușinea.

Parlamentul este aproape de faliment. Numai de aceea, pentru că nu este expre-

siunea adevărată a națiunii, pentru că naționalitățile n'au loc într'insul, vocea lor este osîndită la tăcere ca și ceea a peștilor din Duna Vag, Mureș.

Sistemul întreg e rău, sistemul întreg trebuie schimbat, începînd cu legea electorală, cu arondarea cercurilor electorale până la modul de efectuare a alegerii. E aproape banalitate a vorbi de tiranismul alegerilor, dar banalitatea aceasta, durere, este ușurată cu nenorociri și lacrimi cari vin după aceste abuzuri electorale.

Prin Aurel Vlad, a răsărit un nou martor! În bună vreme a venit! Acolo a răsărit unde n'a fost așteptat, s'a înfățișat nu din puterea sa proprie, nici din aceea a partidelor certate, dar din puterea ideii adevărate naționale, pe care voiau să o omoare cu intoleranță intelectuală, violență parlamentară cu larma și teroarea inspiratoare de dispreț din Dietă.

Curagios și convingător și-a ridicat Dr. Vlad cuvîntul. Acel cuvînt, care este merit să sdrubească desmințirile că noi nu suntem asupriți. Și aceasta a și fost de lipsă odată. Nu ne știm închipui desmințiri mai mincinoase ca și acestea: nu, voi nu sunteți asupriți, niciari pe lume nu se bucură naționalitățile de atîtea drepturi ca și în Ungaria. Frasa aceasta impertinentă a resturnat-o Vlad excelent. Ei vorbesc de drepturi! De drepturi acolo, unde dacă cineva candidează cu program național, vorbirile program îi sunt declarate de agitațiune și pedepsit cu închisoare. De drepturi acolo unde națiunile slovace de aproape trei milioane, care își are individualitatea sa, limba sa vie literară, obiceiurile, tipul, cultura specifică, poezii ei mari, istoricii și scriitorii ei, națiunea care și plătește punctual darea de sînge își are — n'are pe întreaga întindere a teritoriului dela Pojan până la Kassa și din Arva până în Komárom locuit în mase de dinva nici măcar o singură școală medie. De drepturi vorbesc, și dacă bărbații unui popor ca acesta o spun că poporul lor este asuprit, îi înfundă în temniți.

Nu, prin nimic nu vor putea înabuși glasul nostru.

Dar și acolo noi vom fi cei dintâii cari vom vesti: slavă Domnului, nu suntem apăsați, în aceasta patrie a noastră suntem egali îndreptățiți — dar numai atunci cînd legea va înceta a fi numai mînie și cînd și nouă ne va fi permis a trăi liber înaltele, sublimelor și mîntuitoarelor ideale naționale slovace.

Svetozar Hurban Vajansky.

Din Năsăud.

— Un răspuns. —

Năsăud, 8 Iulie 1903.

În Nr. 25 al „Rev. Bistriței” dl Dr. Leon Scridon, într'un articol, intitulat „gând bun” și scris „în atențiunea corespondenților din ținutul Năsăudului”, atacă cu multă vehemență și — precum se va vedea — cu și mai multă nedreptate pe corespondenții ziarelor noastre naționale recrutați din sinul tinerimii universitare și în special tot odiul, ce-l simte față de acești corespondenți, și-l descarcă asupra mea, care din incidentul dureros al morții lui Ioachim Mureșan am „aflat de lucru cuminte” a prezenta în câte-va șire vieați și nizuintele regretatului defunct aceluși public, pentru care trăise și luptase. Ne atacă fiind că noi am avea „mîncărimea de a scrie în ziuaristică despre treburile noastre din ținut în colorii cari nu corespund adevărului”, înnegrim institutele, în cari am crescut, dăm cu noroiu în părinții nostri sufletești etc. etc. și că eu în Nr. 108 a. c. din „Tribuna Poporului” am făcut „de nou o critică reîntăcioasă a mersului afacerilor noastre pe tot terenul”, am afirmat „că în ținutul nostru nu mai sunt bărbați cu tragere de inimă față de institutele noastre culturale”, că „toți au fost oculte, interese obștești nu mai au, fără numai căpătueli personale”. Că după mine activitatea fostilor vicari Moisi și Dr. Pop, apoi a dlui Ciocan

(sic!) e nulă, ear ceilalți, carți astăzi sunt în frunte „sunt niște egoști, vrednici de desconsiderare și dispreț.” Ca lucrările comisiei fondurilor, ale profesorilor, edificarea gimnasiului și ajustarea lui se reduc la nulă; că „sistemul de a putea împărți la cursul de filosofie 800 cor. la an, pe când antecesorii gustau numai 400 coroane e degenerare națională și sistem ticălos” (!). Că activitatea reuniunii „Mariana” și a altora e degenerare, „edificare de biserică și școli nu e lucru cinstit”, că „preoții noștri sunt niște trântori” ș. a.

Toate aceste și altele de acest fel le-aș fi scris într'un modest articol inspirat de un sentiment de pietate și recunoștință față de memoria aceluia bărbat, care mai bine de patru decenii a luptat pentru apărarea drepturilor grănițarești și susținerea demnității naționale în ținutul nostru.

Ei bine! De n'as avea toată stima față de d. Dr. Scridon, ar trebui să-l acuz de tendențioasă și absolut falsă prezentare a scrisorilor mele. Căci în fapt imi atribue afirmațiuni, pe care nu le-am afirmat, concludiuni la care n'am conchis, alusiuni pe care nu le-am făcut; așa că cine citește articolul din „R. B.” fără să-l fi citit pe al meu trebuie să simtă necondiționat cea mai adâncă repulsiune față de corespondentul „Tribunei Poporului”, care n'are nimic sfânt, care aruncă cu noroiu în părinții săi suflători, necinstește memoria celor morți, batjocurește pe cei vii, injură pe preoți și pe profesori, cu un cuvânt: care e mai miserabil decât toți anarhiștii și existențiele catilinare; un Gruș-Sănger în plină activitate!

Dar cine a cetit articolul meu, și l'a cetit cu judecată rece, s'a convins, că nici în șire nici printre șire nu se cuprinde nimic ce s'ar putea condamna cu drept cuvânt și că toate acuzele înșirate nu sunt decât produse de pură fantazie, carți nu-și pot găsi basă reală nici în intențiunile mele intime, nici în articolul incriminat, așa cum se prezintă.

Căci n'am făcut alt-ceva, decât am dezvoltat în puține — pentru memoria lui Mureșan de sigur prea puține cuvinte, două idei, ce l-au călăuzit în viață: întransigența în apărarea drepturilor grănițarești și a demnității naționale în ținutul Năsăudului. În dezvoltarea primei idei, dacă am spus că a fost caracter integru, care nu se pleca nici momelilor nici intimidărilor, dacă am spus că a fost capacitatea care știa pătrunde țința atacurilor oculte, pentru aceste nu trebuie să se supere nime, cel mult doar guvernul și agenții lui, cărora le sună cuvintele și carți, știu toți, au întreprins atacuri și fațise și oculte pentru sugrumarea drepturilor noastre, cea-ce în mare parte le-a și succes.

Ce privește a doua idee am spus, că decedatul în toată viața sa a combătut pe cei ce au lucrat la pălmuirea și înăbușirea sentimentului de demnitate națională, pe cei carți au introdus sistemul ce duce la degenerare națională, sistem care există și astăzi. Da! susțin de nou, că curentul „ciocănist” există și astăzi, și că el duce la degenerare națională. Căci oare nu e aparițiunea degenerării sentimentului național faptul, că inteligența năsăudeană — onoare excepțională — e constituită în club liberal, în apelurile către alegători se provoacă la decisiunile anterioare ale acestui club, înainte de alegeți trimite adrese de aderentă corifeilor liberali maghiari, după alegeți întărește sinceritatea acelora prin altele de o slugărie revoltătoare! Așa într'una, adresată presidentului partidului liberal, se exprimă „neclintita alipire către steagul pe care de o viață de om îl duce înaintea noastră.” Apoi bine! Nu-i asta dezertare dela aspirațiunile și tradițiile poporului românesc? Și când vezi atâta degradare, când vezi cum stăie steagul național și-l aruncă în halbele banchetelor electorale, să nu te apuce „măncărimea”, nu de a scrie un articol de gazetă, ci de a răsuși vr'un gât — două? — Prea multe ne iertăm înșine, ce neamul și toți oamenii de omenie nu pot să ne ierte. Prea iute ne împăcam cu fapte, carți — de-am avea simțul ce ni l'a luat „sistemul” — ar trebui să ne însoțescă cu crude remușcări conștiința până la mormint. Prea crud înșelăm așteptările părinților, nădejile neamului și aspirațiunile suflătorilor tinere însoțate de după pilde proaspete de bărbăție și demnitate! Ear această purtare nu însemnează „câștigarea cu prețul ori căror jertfe încrederea acelora, carți numai puterea ar trebui să ne-o simtă”, cu prețul jertfii demnității și intereselor naționale?

Apoi când d. Ciocan a mijlocit demnitatea actualului „director gimnazial sub-

stitut” în contra statutelor și în contra voinței factorilor interesați în cauză, așa că chestia directorului a adus în corn de capră pe comisiunea fondurilor și poate deveni fatală pentru instituturile noastre, atunci n'a însemnat oare această achizițiune „subordinarea intereselor obștești capătinelilor personale?”

Și nu apar toate acțiunile dlui Ciocan, ca o vicleană pregătire a terenului pentru lovitura mortală, ce va avea să vină? Ne apropiem de guvern, cearcă să ne convingă că acolo e mântuirea, că încetul cu încetul toate se vor schimba în spre bine, numai să tăcem, să fim liniștiți să nu cârmim, când rind pe rind ne șterg concesiune după concesiune. Ne deprinde cu ideea că puterea guvernului e așa de formidabilă și răsunătoare lui așa de teribilă, încât e destul să ridicăm cel mai slabă glas de protestare, pentru-ca praf și cenușe să se aleagă din tot ce a rămas din moștenirea acelor „inimi calde și minți înțelepte” pe carți și pe al căror vrednicii urmași tocmai noi le slăvim în inimile noastre și în slabele noastre cuvinte. Ne cloroformizează toate sentimentele de drept și datorită, pentru-ca nesimțitor și indiferenți să ne găsească lovitura din urmă. Ear această tactică nu însemnează ear: „clădirea unui trainic raport de stăpân și slugă, în care stăpânul să-l fie îngăduie toate, sluga însă cu rezignațiune de mișel și cu comic aier de înțelepciune și prudență să rabde și să tacă?”

E adevărat, am amintit așa în trecut, că acest „sistem” este a se atribui: „lipsa de energie și interes în trebile obștești”, în proporție cu numărul și puterile Năsăudenilor, și cu considerarea la mile de primejdii ce ne incunjură. Prin aceasta însă n'am zis, că nu avem bărbăți cu dragoste de neam și de muncă, ci am înțeles că încercările acestora se pierd în imensitatea indiferențismului. Căci de am căuta cu cel mai optimist ochiu, nu vom putea descoperi o mișcare continuă și intensă, disciplinată și însuflețită, care să străbată în toate direcțiunile până în cele mai adânci pături și care singură poate crea adevărat progres și singură ar putea face față puvoaiului de străini, atacurilor venite dela dușmani și mersului fără răgaz al vremii. Aș putea să amintesc ne-numerate cazuri, carți ilustrează cu prisosință indiferențismul, ba aș putea să amintesc fapte, carți dovedesc cum une-ori s'a lucrat chiar în potruva intereselor poporului! Dar mă restrâng a mă provoca, pentru susținerea tezei, tocmai la „Revista Bistriței”, care își motivează apariția prin faptul: „Căci simțim cu toții că nu se poate să trăim în nepăsarea și în trândăria, în care am stat până acum față de trebile obștești, fie de interes economic, industrial, cultural, bisericesc, social.” Mă provoc la seria de articoli „Questiones Perpetuae”, carți arată poate chiar în prea vii color „progresul” (?) și în special citez exclamarea autorului relativ la Năsăudul copleșit de străini: „La acest aspect de destrăbălat se despică omului inima de durere, roșește fața de rușine și suflul i-se umple de o legitimă mâhnire și mânie!” — Există indiferențism în afacerile publice și Năsăudean nu cred că se va încumeta să desmintă aceasta.

După toate aceste, cred că însuși dl Dr. Scridon se va fi convins, că n'a lucrat corect, când prin articolul dsale a căutat să ație asupra noastră mai ales pe aceia, pe carți nici odată nu i-am atăcat și pe carți ori-cât de „băiați” și ori-cât de „vâi băiați” să fi fost nici odată nu i-am înțegrit. Din contra, tinerii corespondenți totdeauna s'au silit să aducă omagiul lor bărbăților vrednici, vii sau morți. Nu știu, cine a scris mai demult, dar știu d. e. că la moartea fericitului vicar Dr. Pop un „universitar” a cercat să-l eternizeze activitatea într'o serie de articoli publicați în „Tribuna”; la alegerea dlui G. Domide de președinte al fondurilor grănițarești un „universitar” a anunțat telegrafice în foie evenimentul îmbucurător, ear în „Tribuna Poporului” a scris un articol, în care da expresiune bucuriei și speranțelor generale legate de această alegere; despre instalarea de vicar a dlui C. Deac un „universitar” a publicat tot în „Tribuna Poporului” unicul raport ce a apărut în foile românești. Mi-am luat voia a aminti aceste cazuri, numai fiind-că dl Dr. Scridon acuza că noi am considerat de nulă activitatea acestor bărbăți și nu le recunoaștem meritele. Pe când de nu erau acești corespondenți nu știu de s'ar fi aflat totdeauna cineva, care să înregistreze ceea-ce pentru noi toți era datorința morală să înregistrăm. Mai observ aici, că dacă s'a scris în contra unor persoane (Ciocan, Gheție), acele nici

odată n'au fost indentificate cu corporațiuni ori institute

În stărușit nici activitatea d-lui Ciocan n'am redus-o la nulă (cum zice dl Dr. Scridon) și, durere, nici n'o putem reduce fiind-că prea tare scipește crucea de aur, prea tare bate la ochi catedrala de profesor univ., și prea tare se simt roadele acestei activități, încât să nu ne apară vecinic în întreaga ei mărime. Și apoi ei și acuma lucră! Dar dacă cine-va această activitate vrea să o apere și vrea să apere „sistemul”, atunci declar că să se știe, că noi tinerii până când nu vor dispărea și ultimele zdrețe ale acestui „sistem” nu vom înceta de a-l combate din toate puterile și la toate ocaziunile, prezentându-l în întreaga monstruositate sa și cercând a pune în cea mai clară lumină urmările ce le-au produs și pe carți e în stare să le producă. În acest sens vom cerca să convingem pe prietiii noștri și să instruiam pe cei-ce vin în urma noastră, fiind convinși, că așa făcând, avem cu noi spiritul cel bun al strămoșilor noștri și aprobarea fie și tacită a tuturor bărbăților cu tragere de inimă față de neamul nostru.

Dacă nu avem nimic „la activ”, nu avem nici la pasiv, și tot stăm mai bine decât aceia, ale căror pasive le combatem. Și poate tocmai angajând și modestele noastre puteri în această luptă, dorim să umplem vre-o rubrică dela „activul” nostru. Ne vom vedea și de studii, căci ne cunoaștem datorințele în acest punct, dar să nu ni-se deneghe chiar nouă, carți avem cele mai frumoase tradițiuni și exemple de luptă și bărbăție, particica ce în toate vremurile s'a convenit tinerimii în luptele pentru binele comun. Nici nu cred, că e corectă părerea, că tinerii să fie eschiși numai la studiul cel-pretinde cariera și apoi cel mult să li-se permită a aranja jocuri și petreceri, ear în lucrurile publice să nu se amestece decât cei cu „active”; căci atunci ar trebui să admitem, că acei tineri sunt mai „de bună speranță”, carți rămân nepăsători și reci la ori-ce acțiune culturală ori politică de interes obște.

Închei cu un solemn protest în contra invecetiv, că noi am fi luat vre-odată în desert activitatea și buna credință a bărbăților noștri de merite, dar protestez și în contra practicei de a pune în șirul acestora, nume carți ne-au adus numai rușine și dezastre.

Obstrucția se continuă.

(Conferență la locuința lui Barabás.)

— Raport telefonic. —

De câte-va zile încoace se aștepta cu o nerăbdare nervoasă conferența de aseară a Kossuthiștilor, care avea să hotărască asupra continuării obstrucției ce acum de opt luni de zile ține pe loc lucrările parlamentului și pe care Kossuthiștii au botezat-o „luptă pentru drepturi naționale”. În cercurile politice se aștepta cu evidentă interesare ziua aceasta, pentru-ca ea avea să arate că fi-vor atâția deputați, câți trebuiesc neapărat pentru a putea continua obstrucția. Resultatul conferenței de ieri — după cum ne telefonază raportorul nostru — a fost că kossuthiști de sub conducerea lui Barabás au hotărât continuarea obstrucției până la extrem și și în număr sunt destul pentru a putea continua lupta.

Majoritatea deputaților kossuthiști s'au însărcinat cu continuarea obstrucției și, așa revoluțiunea parlamentară are destul soldați pentru a zădărnici ori-ce activitate.

S'a constituit un comitet executiv pentru aranjarea obstrucției: Kubik Béla, Nessi Pál și Lengyel Zoltán. S'a mai luat hotărârea că o deputație de trei compusă din Barabás, Bakonyi și Nessi să aducă imediat la cunoștința șefului partidului Kossuth Ferencz hotărârea lor de a lupta mai departe și că înainte de ordinea de zi să adreseze întrebare ministrului-președinte în parlament în chestia „reformelor naționale.” În ședința de azi a parlamentului vor vorbi: Barabás Béla, Polónyi Géza, Rátkay László, Mezőssy Béla și Bakonyi Samu.

La conferență au participat următorii aderenți ai obstrucției:

Babó József, Bakonyi Samu, Bedőházy János, Benedek János, Bencs László, Chernel Gyula, Gáll Sándor, Hegedüs Károly, Horváth Gyula, Kálai Lipót, Kecskeméthy Ferencz, Koller Tivadar, Kubik Béla, Lengyel Zoltán, Leszkay Gyula, Marjai Péter, Mezőssy Béla, Mukits Simon, Nessi Pál, Polónyi Géza, Olay Lajos, Papp Elek, Pozsgay Miklós, Ráth Endre, Sturmán György, Vertán Endre, Uray Imre. Hentaller Lajos, Luby Béla, Luby Géza, Madarász József, Sebess Dénes, Thaly Ferenc și Visontai Soma.

Români guvernamentali.

Pe când însuflețirea națională începe a-și desfăce din nou aripile și avântul îl vedem cuprinzând păturile tot mai largi ale poporului român, din Timișoara primim vestea, că doi preoți români: protopopul gr. or. Dr. Traian Putici și George Trăila, prot. gr.-cat. rom. au umblat cu o deputație liberală în Budaca să i ofere prim-ministrului Héderváry mandatul de deputat al orașului Timișoara. Am dori să știm ce au căutat acești preoți în deputațiunea aceasta? Noi până acum — și sunt aceasta — ni-ales la adresa părintelui Trăila căci pe protopopul Putici îl cunoaștem de un streber în sensul cel mai vulgar al cuvântului — îi știam membri ai partidului național, protopopul Putici dacă nu ne înșalam este și delegat al conferinței naționale și aparține gardet politice grupată în jurul dlui Alexandru Mocsonyi, e cuotist la „Drapelul” etc.

Ce i asta? Decăzut-a atât de mult viața publică românească încât un protopop român și fie lipsit de ori ce mi-doare politică? Până când oare mai

Am dori să știm ce zice dl Mocsonyi la acest fel de activitate pe care i-o inaugurează prietenii săi?

Nu sunt numai câte-va zile de când a resunat în parlament neîncrederea Românilor față de actualul guvern și „Gazeta” află că prea puțin și prea mulcom a vorbit Vlad, dar în același timp — mat prietenul „Gazetei” se duce în deputațiune la Khuen-Héderváry ca să i înbie mandat de deputat. Să vedem lăpăda se-va „Gazeta” acum de protopopul Putici?

„Drapelul” care dă pe seriosul în comedia vechii noastre publice, încasează cuote, subvenție dela guvernamentul Puticiu. E moral lucru să te lași sub n-ținat de un om care profesează alte idei politice?

Să vedem lăpăda-se-va „Drapelul” de cuotistul său Putici și returna i va paralele?

Când am cetit în grămada de nume jidovești și numele protopopului Putici, în zările din Budapesta, mi-a venit fără voie în minte figura nobilă a protopopului Dobret drept termin de „comparație în fața faptei rușinoase a protopopului Putici.

Ce deosebire! Ce deosebire!

Din străinătate.

Bulgaria. Regimentul de infanterie 24 din Burgas a pus două batalioane pe picior de război și acestea au fost trimise la graniță. De asemenea a fost trimis în Sofia la Chiustendil al doilea batalion de pionieri pentru a face întărituri pe drumul Chiustendil-Egri Palanca.

Aceste măsuri însă nu ar avea un caracter agresiv, ci sunt numai complectarea unor măsuri militare de mult puse la cale — afirmă cercurile oficiale.

Cronică bibliografică.

Toți autorii cărți doresc ca opurile lor să fie date colaboratorilor noștri speciali spre recenziune, sunt rugați a ni-le trimite în câte două exemplare, de-oare-ce un exemplar are să se păstreze pe sama bibliotecii redacționale.

Trei conferințe teosofice, de **Diosie Stoica**. (Budapesta, 1903. Tipografia „Poporul român“.) Vom reveni

Anuarul XXXIX al gimnaziului român din Brașov, de **Virgil Onișu**, director. 270 pp. octav mare. Direcțiunea marelui gimnas român din Brașov publică an de an câte un anuar în care pe lângă datele școlare, ne dă tot-d'auna și un vast material de literatură și știință. Mai ales anuarul din urmă se prezintă așa zicând grandios. În partea I. sunt publicate trei discursuri rostite de directorul gimnaziului în cursul anului. Urmează apoi un interesant și temeinic studiu al tinerului profesor **Nicolae Sulică**: „Noțiune generale din istoria literaturii române“. Pe o estimare de 7 coale dl. Sulică prezintă un prea folositor manual de istoria literaturii latine. Urmează apoi biografiile repaositorilor profesori **Ioan Popea** și **Nicolae Puican**, însoțite de portretele lor bine reușite. — Din partea a II-a (date școlare) estr gem următoarele: la școlarele medii și reale cu totul au fost înmatriculați 398 elevi, dintre cari au părăsit școala 22. După naționalitate au fost: 360 români, 1 slovac, 1 german și 8 evrei. Fondul general al mesei studenților face astăzi 17,775'27 cor., fondurile speciale 3088'58 cor., și 4000 lei. În anul 1902/3 au fost primiți la această masă 32 elevi.

Din datele școlare publicate în acest anuar rețese, că direcțiunea gimnaziului face totul ce-l este cu putință, ca elevii să primească o creștere temeinică și ca celor săraci să li se ușureze greutatea studiului. Felicităm direcțiunea și zelosul corp profesoral.

„Poporul Român“. (Budapesta VI, Vörösmarty u. 60 a. Prețul pe un an 4 cor. Numărul 4 fil.). Cea mai bună foale românească scrisă pentru popor. Nu numai prețul ei neînsemnat o face accesibilă pentru românul cel mai sărac, ci și limba po-

porală în care e scrisă. N'ar trebui să existe sat locuit de români, unde foaia asta să nu fie răspândită în cel puțin vre-o 40-50 de exemplare. Mai ales preoții și învățătorii noștri ar trebui să se adreseze administrației, să li-se trimită numere de probă, ca astfel convingându-se de spiritul sănătos în care e scrisă, s'o poată recomanda tuturor poporenilor lor.

Ar fi de dorit ca foaia asta să câștige mereu la teren, mai ales în vederea lămurii primejdioase a socialismului fals printre românii noștri.

„Casa națională“, ilustrată românească din Arad. Editura institutului litografic **P. Simion**, Arad. Prețul unei bucati 10 bani*)

IN ROMÂNIA.

O zi de toamnă întârziată
Mă prelungeste jalea firii,
Copacii scuturați de frunză
Fac loc mai larg nemărginit.

Pe cer stă soarele s'apue
Și norii nu sunt măcar o dungă —
Un dric sărac încet pășeste
Pe-o cale neledă și lungă,

Și tot ducându-se își pare
Un punct în zilele senine...
— E cea din urmă rindonică
Care se duce 'n țări străine!

I. Petrovici.

Felurimi.

Din viața lui Leon XIII. În istoria Papilor este rar cazul că un Papă să fi domnit timp atât de îndelungat cași Leon al XIII. Intervalul de domnie a Papilor în termin mediu nu este mai lung de 5 ani; 39 de înși au stat numai câte un an pe tronul papal și domnia multora dintre Papi a fost numai chestie de zile. Așa a fost Hadrian V. care a fost numai o lună papă, și tot așa papă de tranziție credeau cardinalii că va fi și Pecci, când în 1878 cu voturile lor l-au ajutat în scaunul Sf. Petru. Mai bine nu se puteau înșela membrii conclaveli. Leon XIII. despre care credeau că nu va ajunge etatea de 80 ani, a văzut moartea a 144 cardinali și a numit

*) Se află de vânzare la administrația foli noastre.

149 cardinali noi, de două ori a restaurat deci sf. Colegiu, a cărui plen se compunea din 70 de membrii. Toți aceia, cari erau candidați de Papă, când Leon al XIII. a eșit alesul conclaveli, s'au coborât mai înainte în momentul de cât dînsul, căruia își închipuiau că îl vor fi urmași. Cu toate acestea Leon XIII. avea deja presimțirile morții când a primit candidatura și aceste presimțiri nu l-au părăsit sub toată durata pontificării sale. Înainte cu cinci ani după o operație bine reușită, în grădina Vaticanului a zis cătră un gardist:

— Mă credeau deja mort, dar D-zeu n'a voit. Nu va întârzia însă mult a bate ceasul morții mele și pe noul Papă îl așteaptă moartea îndată.

Memoria lui Leon XIII. a fost de mult înși admirată, dar bătrânețea a distrus și aceasta cunoscută memorie. Îndeosebi în timpul obositor al serbărilor anului sfânt era distras. Dealtfel fisicul i-a resistat în chip uimitor stricăciunilor anilor și exteriorul în decurs de 15 ani abea i-s'a schimbat. S'a îngârbovit puțin, dar asta prin arangiarea isteată a reverendei abea se observa, după lungi ceremonii însă adesea îl cuprindeau ameteți așa că meșteșugit trebuia trezit la viață.

Dar plămâna și inima i-a resistat de minune până acum la îmbolnăvire și cei din jurul său erau uimiți de vocea-l clară și puternică. Prin un regim de trai inteligent și-a păstrat timp îndelungat agilitatea. Egar apetit de mâncare nu prea avea și chiar după plimbări lungi mănca foarte puțin. Dintre vinuri prefera mai ales un vin vechiu de Bordeaux, dar se îndestulia cu un jumătate pahar peste care puneau apă.

Papa ca și toți bătrânii suferă și de insomnie.

În anul din urmă Leon XIII. a scris și citit puțin. Mâna îl tremura așa încât trebuia să o potrivească într'un tub de lemn când avea să-și iscălească pe docu mente numele.

Casa cu patruzece și cinci de caturi. Americanii sunt cunoscuți ca oameni cei mai inventivi din lume. Mereu primim scrisi d'acolo despre invențiuni, cari umple cu fior sufletul nostru.

În New-York se edifică casa orașului, care va fi cu 45 de etaje, adică va fi cu 15 etaje mai înaltă decât casa francmasonilor, care a fost până acum casa cea mai înaltă din New-York. Edificiul acesta va avea o gară separată și va avea legături cu toate trenurile din lume.

KALMÁR JÓZSEF

mechanic.

Recomandă

Bicicletele

sale de cea mai bună calitate.

Are în deposit gumă interioară și esterioră de prima calitate, și tot felul de părți constitutive d'ale bicicletelor.

Eftine și pe lângă garanție efeptuiește 975 29—

Reparaturi de biciclete, instalări de sonării electrice și telefonuri.

Toate pe lângă garanție.

Strada Salacz nr. 2. Telefon nr. 242.

Dacă aveți 1006 8—50

tapete (covoare) de reparat

fie acele covoare de Smyrna sau Persia nu le trimiteți în alt loc. În Arad nu se știe încă, că mai frumos și mai eftin le reparază subscrisul, care din nenumărate părți a primit scrisori de mulțumită.

Schwartz József,

steler de reparat și curățit covoare. Józsefőherczeg-ut 8.

Primeac covoare pe păstrare pesta vară

Urm. lui Papp Kálmán,

atelier de aurării, arginterii și giuvaericale, Arad, strada Fábrián 12 (Casa Bonts).

Primește lucrări în aur, argint și giuvaericale, apoi vranjarea de altare, străformarea sau aurirea lor din nou. Prețuri eftine, serviciu prompt. 956 16—50

SEIDEL OTTO,

fabricant de călculi,

ARAD, Andrassy-tér Nr. 9 (vis à vis cu biserică).

Execut ori-ce fel de chipiu militar, postav finanțial pentru pompieri, pentru preoți și civili, calitate bună, preț moderat. 935 26—80

NANTAS.

Nuvelă de EMILE ZOLA.

(Urmare).

Nantas lăsă pe soția sa și se adresează socrului său:

— Fiica d-tale are amant și tocmai acum vine dela el! Spune-i că o soție dăorează considerație numelui soțului său, chiar și dacă nu-l iubește și propria sa onoare nu înseamnă nimic pentru dînsa.

Bătrânul baron, în fața acestei violente și neașteptate scene, a rămas ca înmărmurit în prag. Era o durereroasă surprindere. El crezuse că perechea trăiește în cea mai bună armonie. A băgat de seamă ce e drept, că sunt formalități unul față de altul, dar acest lucru îl socotise de natural, distins. Pentru ginerele său, deși aparținea altor sfere de gândire decât ale sale, avea toată considerația, deși nu aproba toate întreprinderile lui financiare, adeseori lipsite de scrupul; dar aproba puternica lui energie și avea toată admirația pentru înalta lui inteligență. El era deplin împăcat cu gândul că fiica sa și-a ales bărbatul, și acum avea să vadă astfel de lucruri!

Baronul, care avea obiceiul de a trata pe fiica-sa aspru, ca pe un copil neastâmpărat de zece ani, deși de mult era deja mare și maritată, pași sărbătorește în fața ei, privind-o întunecat și amenințator.

— Îți jur că vine dela amant — repetă Nantas, — și privește-oi mai are îndrăzneală de a mă înfrunța!

Flavia se întoarce cu dispreț. Își arangează manșetele, cari se mototoliseră în urma grobianității bărbatului său. Fața ei rămăsese neschimbată și acuma nu provocase înroșirea de rușine a frunței sale.

Tatăl îi zise: — Pentru-ce nu te aperi? E adevăr ceea-ce spune soțul tău? E cu puțință ca fiica mea să-mi mai pricinuiască și această durere, să-mi ponegrescă capul bătrân? Căci rușinea mi murdărește și pe mine, vina singuraticilor desonorează întreaga familie!

Flavia făcu o mișcare de nerăbdare; ea considera foarte de prisos predica morală a tatălui său, dar tăcea, pentru a-l cruța durerea pe care avea să i-o producă desvelirile sale.

Dar după-ce dînsul tăcerea i-a socotit-o drept provocare, s'a enervat, și-a pierdut răbdarea și a început: — Te rog, dragă tată, lasă pe omul acesta să-și joace rolul în pace și nejenat; nu-l cunoști și din considerație față de d-ta mă bucuras aș tăcea; te rog nu mă sili să vorbesc.

— E bărbatul tău —, reflectează bătrânul — tatăl copilului tău!

— Nu, nu — strigă ea, — el nu este tatăl copilului meu... S'acum să spun totul! Acest om nu este nici măcar ademenitor; aceasta ar fi încă o scuză, căci atunci m'ar fi iubit; acest om nu este altceva decât un subiect cumpărat, care s'a învoit, pentru bani, să acopere cu numele său păcatul altuia!

Baronul se întoarce spre Nantas, care palid ca moartea se retrăsese; dar Flavia cu voce ridicată continuă: — Ascultă, tată, el s'a vîndut, pentru bani s'a vîndut! Eu nu l-am iubit nicicând, el nu m'a atins nicicând!... Iartă-mă tată... am vrut atunci să-ți cruț marea durere și l-am cumpărat pe el, ca să te duc în răstăcire... Uită-te la el, dacă te îndoești de adevărul spuselor mele

Nantas își acoperi fața cu mâinile.

— Și astăzi, continuă Flavia, astăzi îți trebuie dragostea mea; mi-a căzut în genunchi, a plâns — asta, natural e o comedie miserabilă... Și acum că știu tot, spune-mi d-ta: are îndreptățire față de mine? Te rog, dragă tată, iartă-mă că te-am dus în răstăcire, și acum, te rog, du-mă de-aici ca s'a purtat mogie cu mine, și eu nu mă rămân nici o clipă sub un acoperiș cu dînsul

Baronul ascultase în tăcere; statura lui încovoiață și mai mult s'a încovoiaț, ear brațul, pe care lăra a zice o vorbă l-a dat ficei sale, tremura. El pleacă amîndoi din

odată și Nantas nu face nici o mișcare pentru a-l opri.

În prag se întoarce bătrânul și zice: — Să trăiești în pace!

Ușa se deschide și Nantas e singur.

Cu privirea rătăcită privește în gol. Vine servitorul și îi pune o scrisoare pe birou. Mecanic o desface Nantas și citește. Era un autograf imperial, care prin cele mai elogioase expresiuni îl chema în fruntea ministerului de finanțe.

Cele mai înalte dorinți ale sale erau realizate. Tînta, pe care și-o propusese egoismul său, era ajunsă, dar acum nu-l mai emoționa. Totul îi era indiferent. Afară, în birouri, munca mergea, fără stagnare; era creațiunea sa, opera sa. Casa Nantas, care domnea toate piețele europene, pe care se întemeta toată puterea sa... el nu aude nimic nu gîndește nimic, ține în mână scrisoarea împăratului se uită la ea, fără să vadă ceva și potopul de lacrimi spală, literele scrisorii imperiale.

Acum când a ajuns totul, tot ce a visat vre-odată, ce a dorit, pentru ce a luptat și a muncit, acum simțea nimenic în întregei sale silințe, se simțea așa de mic, așa de nemernic!

Sdrobit cade în scaun, capul îi cade pe masă, și ca dintr'un piept extraordinar scapă printre sughiri vâetul: — O, ce nenorocit, ce grozav de nenorocit sunt eu!

IV.

De optprezece luni era Nantas ministru de finanțe. În această scurtă vreme el a îndeplinit o muncă supraomenească; părea că în muncă el caută asurzire, uitare.

În ziua în care se petrecuse scena violentă, în odaia sa, el a avut o explicațiune cu socrului său.

Baronul sfătuisse pe fiica sa, ca pentru evitarea unui scandal public să se întoarcă la casa soțului său. Dar dînsul nici după toate silințele bătrânului n'au mai schimbat nici o vorbă și trăiau cu desăvîrșire străini

unul de altul. El nu se mutase la ministerul de finanțe, ci și-a ținut și mai departe locuința din propriul său palat. Dar multe ocupațiuni îl consumau tot timpul, așa că de multe ori lipsea de acasă chiar și în timpul mesei.

În vremea aceasta, de un an și jumătate el a săvîrșit lucruri minunate; s'a întrecut pe sine însuși, părea că este mînat de o forță superioară. Tot ce iniția, purta pecetea genialității și toate întreprinderile sale erau urmate de succese incomparabile.

Se bucura de admirație și apreciere generală și aparițiunea lui pretutindenea era salutăta cu simpatie.

Dar triumful, cucerirea sa, nu-l desțepau în suflet echou, nici simțământ de fericire. Și tot mai departe mergea rivna lui, activitatea lui feribilă necontentină; părea că imposibilul chiar vrea să-l facă cu puțință.

Și după fie-care nou succes căuta el în rigidele trăsuri ale feței Flaviei: Tot nu s'a înmăiat? Tot nu m'a iertat încă? Dar nici când în fața ei nemișcată răspuns n'a găsit. Și earăși se înfierbănta, se arunca cu inoite puteri în vîrtejul de muncă, căci în gând își zicea:

— Tot nu o satisfac încă; trebuie să mă mai înalt, să mă ridic la înălțime vertiginoasă!

Trebuta, trebuia ca el să biruiască! Nu a înfrînt el Fortuna, pe zeita nenorocului, și apoi să nu fie în stare să câștige pe zeita mai blajină Afrodita?

Da, el credea din nou în puterea voinței: căci voința de a trăi crează și susține întreaga omenire.

Egar când uneori îl cuprindea descurajarea, se închidea, ca să nu-l vadă nimenea în momente de slăbiciune. Și nici nu putea banui nimeni, ce lupte se petrec în sufletul său; numai în ochii adânciți puteai vedea vâpala unui foc mistuitor.

(Va urma).

LEDERER LIPÓT

Str. Deák-Ferencz Nr. 30 (Casa Bonci).

Aduce la cunoștință on. public că în magazinul său se află

TOT FELUL DE MASINI DE CUSUT

dela 32 fl.

în rate săptămânale și lunare. 1018 7-

Tot în atelierul său numit se primesc reparaturi de mașini de cusut și se găsesc tot felul de aparate.

Cel mai eficient izvor de cumpărare din Arad.

Juvaericeale,

bucăți de aur și argint (frânțe)

bilete de amanet

cumpără pe bani gata cu prețurile cele mai scumpe, sau le schimbă cu alte obiecte. 1005 18-

Deutsch Izidor,

clășornicar și juvaeriu

Arad, Strada Templon.

— Telefon nr. 438. —

WOLF JÁNOS,

— ciobitor de ghete de bărbați și dame. —

Arad, colțul pieței Libertății și str. Simonyi

Am onoarea a strage atenția on. public din loc și provincă, că în atelierul meu de ciobitorie pregătesc ghetele cele mai frumoase, elegante și solide, precum și ghete ortopedice pe lângă deplină garanție. 994 13-50

Haine pentru domni

cu preț excepțional de ieftin după cea mai modernă croitură

Arad, strada Szent-Pál Nr. 3.

(Vis-à-vis de cafeneaua Erdélyi).

Din stoffe indigenă și englezescă. Executarea cu gust. Deasemenea fac ori ce reparaturi cu preț avantajos. Rog spriginul onoratului public.

Cu distincția stimă:

937 24-50

Wolster Izsó,

ciobitor bărbătesc.

BIEDL JÓZSEF

coloritor și pictor de odăi, imitator 967 17-25 de lemn și marmură.

Arad, piața Libert. (vis-à-vis de statuie)

Primește toate lucrările ce se țin de branșa asta, chiar și cele mai grele.

Pictări de odăie,

precum și coloriri și imitari de lemn indigen sau exotic (floderare) în execuție de gust,

pe lângă prețuri moderate.

Primește tot-odată curățirea locuințelor de tot felul de insecte, pe lângă garanție. Comandele din provincie prompt și grabnic. —

La comande pe sara bisericilor rabat.

Săvârșesc tot felul de lucrări ce intră în specialitatea măsurului de edificii și de mobile, și tot felul de reparaturi în modul cel mai solid și pe lângă prețuri peste măsură moderate. 1019 3-10

Cu deosebită stimă

Iosif Weszeli,

măsar.

Arad, strada Szent-Pál Nr. 1.

In atenția on. proprietari de case.

Am onoarea a strage atenția m. on. public asupra

In atenția publicului ziditor!

Am onoarea a aduce la cunoștință m. on. public, că la strada Kapa, n-rul 12 (casa proprie) am deschis

O cancelarie de zidire.

Întreprind zidiri de case nouă, restaurarea și schimbarea de case vechi, cu un cuvânt ori ce soi de lucrare ce se ține de ramul asta, pe lângă prețuri estime și garanție absolută. 954 22-30

Cu stimă:

Tenczinger Károly,

măistru de zidar diplomat.

RITTER și LUSZTIG

coloritor și vopsitor de odăi în

Soborsin (com. Arad.)

Se recomandă On. public din loc și provincă pentru executarea de lucrări de colorire și vopsire, a. spre p: auriri începând dela cele mai simple până la cele mai splendide, cu prețuri moderate.

Lucru solid, conștiincios și punctual. Garanția deplină. Bisericele le oferim avantajurile cele mai mari. 971 11-50

LADICS PÁL,

zugrav.

Arad, Strada Vesselényi Nr. 47.

Se recomandă onor. întreprinzători de clădiri, precum și publicului mare, se angajează să execute ori ce lucrare de acest jen.

Pe lângă prețurile cele mai avantajoase. 934 18-30

Primește deasemenea stăpînire însectelor vătămatoare din locuințe.

Compactor român în Arad.

Subscribul lui iau voe a aduce la cunoștință onor. public român, că reîntors din străinătate m'am stabilit în Arad, strada Waiczler János utca nr. 7, unde mi am deschis un

Atelier de compactorie modernă,

aragiat cu mașinile cele mai nouă și mai perfecționate, sunt în plăcută poziție a efectui ori ce lucrări stingătoare în această branșă dela cele mai simple până la cele mai fine legături de lux. As-menea pentru legături protoale pentru cancelarie, cărți bisericesti, cărți de rugăciuni pentru prea onorabil domni preoți, în toturi singuraticile ori în partii de ori ce mărime, pe lângă asigurarea unui serviciu solid, prompt și ieftin.

In speranță, că onor. public român lui va oferi binevoitorul concurs, rămân

Cu distincția stimă

Iustin Ardelean,
compactor.**Lumină de gaz-Acetylen.**

Ne permitem a atrage atenția prea onoratului public asupra circularelor ministrului de interne reg. ung. Nr. 64792 și ministrului de comerț reg. ung. 48795 și 54969 cu privire la fabricarea gazului acetylen și la regularea manipulării gazului precum și asupra

Aparatul nostru de producție de gaz-acetylen

pregătit strict conform ordinațiilor legat și examinat de „Comisiunea de examinare a industriei de acetylen“, precum și patentat de oficial reg. ung. de patente.

Părțile ei favorabile: manipularea cea mai simplă, promptă funcționare de sine stătătoare, lumină aragament extraordinar de ieftin.

Pericolul exploziei exclus.

Îndeosebi e potrivit pentru a fi instalat în locuințe particulare atât în loc, cât și în provincie, precum și în casele din provincie, cafenele, castele, prăvălii etc. Atât aparatul, cât și lumina se poate ori când privi în atelierul meu din Arad, Batthyányi-utca 17.

Cu toată stimă:

1017 5-5

Daniel Dezső,

inginer.

Schaefer Richard,

lăcătuș.

FRIED SAMUEL

curățitor de haine.

Strada Weitzer János Nr. 19 ARAD, Strada Weitzer János Nr. 19.

Ori ce haine pentru domni, dame sau băieți, de culoare cât de gingașe sau cu decorări cât de bogate, perdele de dantele, haine pentru teatru și uniforme se curătesc și colorează pe lângă garanția cu preț ieftin și prompt.

951 15-25

NAGY ADOLF

tinichigu de zidiri și artă.

Arad colțul stradelor Hunyady și Szent-Pál.

Primește toate lucrările ce se țin de meseria asta, precum: canalizări, instalări de apeducturi, reparări de closeturi (astupate), și tot felul de

Lucrări de zidiri

după desemnuri de gust și corespunzătoare. Reliefuri și de lazi pentru păstrarea ghiței pe seama măcelarilor și cafegiilor.

Tot felul de aranjamente de cină prompt și ieftin.

983 10-25 Reparări și comande din provincie grabnic și solid.

Imprumuturi de bani pe amortisare

mijlocese pe lângă condițiile cele mai avantajoase, pe moșii și case în orașe cu 4,3, 4,5 și 5% și amortisare de

20, 25, 30, 50 de ani,

adeacă în camătă e socotită atât camătă cât și amortisarea din capital.

Principiul meu e îndeplinirea M. On. public, care vrea să facă imprumuturi ipotecare.

Imprumuturile se plătesc în bani gata, scrisorile ipotecare se plătesc cu valoarea lor nominală. Spese prealabile nu sunt, taxele mi le socotesc ulterior.

Pentru deslușiri mai detaiate a se adresa la

HERZOG SÁNDOR

Arad, strada Weitzer-János Nr. 15, ușa 7.

949 17-30

PĂLĂRIERUL**MÁLY ALBERT**

— ARAD, Piața Boros-Béni Nr. 8. —

Primește colorarea pălărilor de postav și paie, bărbătești și femeiești; asemenea curățirea și transformarea lor după moda cea mai nouă. Calcarea cilindrelor, transformările le efectuează cu preț prompt. Se primesc comande și din provincie.

Atrag atențiunea P. T. public asupra efectuării**LUCRARILOR NOUA**

SI ASUPRA

REPARATURILOR

de pe terenul Clădirilor și asupra industriei de maurit ce se află

In Arad, str. Görbe-utca No. 6.

Primește planuri de clădiri de calibru mic și mare, clădirea lor din nou și ori ce transformare, mai departe ținerea în stare bună peste an a edificiilor pe lângă preț și lucru ieftin, solid, prompt și conștiincios. Cerând încrederea p. t. public, am rămas cu deosebită stimă.

1024 3-50

Stoykovits Illés,
Măistru zidar.

Am onoarea aducea la cunoștință m. on. public, că

1009 6-50

am deschis**Un atelier de tapiserie și înfrumetare.**

Ani îndelungați am lucrat în ateliere de rangul întâi din Budapesta, Viena, Berlin, Brüssel și Paris, așa încât sunt în poziția plăcută de a putea corespunde tuturor exigențelor moderne.

Primește tot felul de lucrări de branșă asta dela cele mai simple până la cele mai elegante, pe lângă prețuri moderate.

Primește estin mobilarea de locuințe în loc și provincă. La mutări primește transportul mobilierului și repararea și renovarea de mobile și mese de biliard, pe lângă prețuri estime.

Cu stimă

Reiner I. Gyula,
tapiser și împodobitor.

Tököl-tér 6. (Casa Prollich).

Strămutare de birou.

Aduc la cunoștință mult onorat. public că

Biurul de zidire

ce a susținut până acum în ARAD, strada Kápolna, n-rul 4 l'am strămutat în strada

Csiky-Gergely n-rul 13.

Rugând mult on. public să binevoiască a mă părtini și pe mai departe semne

976 11-25

cu deoseb. stimă

Mihályi Illés,

arhitect-întreprinzător.

Kiss Albert,

tapiter și decorator.

Arad, strada Varjassy József 13.

Primește tot felul de lucrări de tapiserie și decorațiuni, confecționare de madrași și ori ce reparări cu cele mai modeste prețuri.

Canapele și madrași se găsesc în în permanență în depositul meu. 961 20-50

In atențiunea ziditorilor, a proprietarilor de case și a chirieșilor!

978 13-50

Aveți onoarea a Vă atrage atenția asupra

atelierului nostru de lăcătuși și reparaturi

din ARAD, str. Varjassy József 12, unde executăm lucrurile în fier de lipsă la zidiri, grații la mormini și vetre practice, precum și tot felul de reparaturi de case, pe lângă prețuri foarte favorabile și garanție deplină.

Cu toată stimă:

VANCSÓ și LANG,

lăcătuși de artă și zidire.

Grecia. — Cabinetul s'a constituit astfel: D. Ralli, presidenția, externe, și ad-interim la finanțe; Mavromihalis, interne; Constantinidis, războiul și ad interim marina; Merlopulo, justiția; Farmacopulo, instrucția publică. Acesta din urmă este nepotul dlui Delyannis.

Teotokisti au hotărât să dea sprijinul lor cabinetului Ralli cu tot programul de alianță pe care-l va prezenta. D. Ralli va cere între altele reducerea numărului de u-tațiilor.

Cabinetul se va prezenta la Cameră și va cere un vot de încredere.

Serbia. Sârbii din Serbia veche și din Macedonia au prezentat regelui Petru I, o adresă prin care exprimă nădejdea că li vor saluta în curând ca suveran al lor în vechea capitală a vechiului imperiu al țarilor sârbe.

Ministrii străini stau la posturile lor afară de acel englez, dl Bonham, care a plecat din Belgrad, precum se știe și care va fi înlocuit mai târziu, atunci când cabinetul revoluționar actual la putere va fi făcut loc unui cabinet într-adevăr constituțional și parlamentar, și nu mai înainte, se zice, până ce ofițerii ucigași nu vor fi pedepsiți.

O circulară.

Ni-se trimite următoarele:

Iubiților în Christos Frati!

Nr. 2192 — 1903

XVII.

Deis'a Episcopilor de ambele rituri din lumea catolică fiindu, că densii protunea turmei lui Christos, incredințata grigiei lor pastorale, o guvernează „Din îndurarea lui Dumnezeu și grația Sântului Scaun Apostolic”, sum în placut'a pusețiune de a Vi notifica Fratiilor Vostre si oficioiu, că, după unu timp indelungatu de jale, doliu Discesul veduvite, totu „Din îndurarea lui Dumnezeu și grația Sântului Scaun Apostolic”, se-a prefacutu în bucuria prin ace'a, că Sântia Sa Pontificele Romanu, în cointelegere cu Maiestatea Sa gloriosulu nostru Rege Apostolicu, că Patronu supremu alu Bisericei Catolice din Ungari'a, pre Ilustrisimulu si Reverendisimulu Domnu, Dr. Demetriu Radu, pana aci Episcopu alu Lugosului, prin transferare canonica, Lu-a constituitu de Episcopu alu Diecesei Greco-Catolice de Oradea-Mare, Carele, ca Atare si-va ocupa Scaunulu Episcopescu prin intronisarea Sa solemna din 2 Augustu a. c., la care actu Ve si invitu pre Fratiile Vostre cu ace'a, că Ilustritatea Sa in diu'a subumatori'a (3. Augustu) va binevoi a tienne unu Consistorialiu plenariu, la carele prin aceste sunt invitati toti Fratii Asesorii Consistoriali atatu cei din gremiu, catu si cei din provincia.

Me servescu de ocaziune pentru de a Vi rosti Fratiilor Vostre cea mai calduroasa multamita pentru sprijinulu binevoitoriu ce mi-lu-a-Ti prestatu cu atata promptetia sub durat'a vacantiel Scaunulu Episcopescu, intru guvernarea provisorie a Diecesei, constatandu cu bucuria, că Preavenieratulu Oleru diecesanu a statu la culmea devotamentulu seu toate lacunele fragilitatiloru mele personali, îndreptatindu astfe iu pre noulu nostru Arhiereu la firm'a convingere, că aici va are de tractatu cu unu Oleru preste totu disciplinatu, in mediloculu caruia va poté stă în fruntea Diecesei, că acelu turnu misticu, din care atirna o miia de scuturi si toata armatur'a celoru tari (Cfr. C. Cant. IV. 4.)

Oradea-Mare, din Siedinti'a Consistoriala tienne la 8. Iuliu 1903.

Dr. Augustin Lauran m. p.
vicariu capitularu.

NOUTĂȚI.

ARAD, 15 Iulie n. 1903.

Asentările. Acum e lucru împlinit, că noii recruți ce se vor asenta în anul asta — de se vor asenta! — numai la 1 Ianuarie își vor începe serviciul militar. Deoarece nu pot fi reținuți soldații a căror vreme expiră la 1 Octombrie, e vorba că până la 1 Ianuarie vor fi chemați la arme rezerviștii din rezerva specială (pöttartalek). Instruarea noilor recruți nu se va putea însă începe decât la primăvară, fiind lunile de iarnă prea friguroase. Până atunci vor face exerciții de casă.

Deputațiune. „Agenția Română” comunică din Petersburg cum că o deputațiune a regimentului 18 de infanterie „Vologda”, al cărui șef onorar este M. S. Regele Carol al României, va veni la București pentru a muțumi Majestății Sale pentru buna-voința ce a manifestat regimentului cu ocaziunea jubileului acestuia, și pentru a-i remite un album și medalia comemorativă a jubileului.

Următorul lui Kállay. Combinațiile politice, cine va urma în portofoliul ministerului comun de finanțe, sunt în deplină curgere. Sunt luați în combinație fostul ministru Hieronymi și actualul ministru de finanțe Lukács László, în locul căruia ar veni apoi ministrul de comerț Lang.

Deputat mort. Fluger Károly, deputatul dela Bistrița, a murit ieri, după un morb lung și greu. A fost sas și guvernamental.

Mormântul dela Cebea. Sub titlu asta „Libertatea” scrie: „Mormântul eroului național Avram Iancu, care, odicnește în umbra Goroului lui Horia, la Cebea, nu-l uităm noi Românii în vece, dar nu ne lasă nici guvernismul unguresc să-l uităm!”

Știm câte procese s'au dat în jurul numelui eroului ce zace în acel nouă atât de scump mormânt. Mai nou fu procesul universitarului Novacovici pentru depunerea unei cununi cu tricolor pe crucea lui. Tinerul a fost pedepsit pentru vorbirea cu care a depus cununa, — dar cununa i-s'a dat înapoi ne-aflând tabla reg. vină în cununa însăși.

Primindu-o napoi, dl Novacovici, în soțit de domni Francis Hossu și Dr. Iustin Pop, advocați în Deva, au mers anul trecut, în Iulie, și au reșezat cununa pe mormântul căruia fusese destinată.

Acum aflăm, că solăghirul din Baia-de-Criș, a pedepsit pe acești 3 domni, la 20 Iunie n. c., cu câte 30 cor. în bani, pentru punerea de nouă cununi cu „colori străine”...

Domni pedepsiți au apolat însă osânda dictată lor, — pe motiv că dacă tabla regească a aflat de bine a reda cununa cu pricina, apoi de sigur au avut și dreptul a o pune de nouă acolo de unde fusese luată cu puterea.

Semelele timpului, când puiul e mai cuminte ca cioara, sălăghirul mai bun legiuitor ca o tablă regească!

Alegerea de învățătoare în Pâncota. Ni-se scrie: în 7 Iulie n. a. c. s'a îndeplinit postul de învățătoare la școala gr.-or. rom. din Pâncota. Au fost 7 recurențe, toate bine calificate. Poporul alegea însă a format 2 partide; una a votat pe lângă Leontina M. reșu care a intrunit 32 voturi, cealaltă s'a grupat pe lângă Aurelia Tapos, care a intrunit 40 voturi și s'a declarat de aleasă, un vot a avut doamna Draghina Trandafir, care de altcum a avut cele mai bune pregătiri.

Alegerea a decurs în deplină ordine; un incident totuși s'a întâmplat când președintele a anunțat rezultatul; anume 2 bărbai de încredere (fuseseră aleși 3) între care și emeritul Oșez, nu altcum și notarul sinodului s'au depărtat fără a subscrie protocolul sinodului, verosimil din mo-

tivul că au rămas în minoritate. Această înuță însă, care nu vreau s'o califice în public, nu va altera de loc aprobarea alegerii. Veridicus.

Omor îngrozitor. Luni dimineața a fost găsit pe drumul de țară din apropierea Boros-gebașului, aruncat într'un șanț trupul ciungărit al unui om. Capul îi lipsea. Zăcea la vr'o 15 pași între tufișe. Numai decât au fost avizate autoritățile, cari eșind la fața locului au constatat că mortul e un comerciant de vite cu numele Szántó György. Bănuiala dela început s'a îndreptat în contra economului Bors Lajos, care împreună cu Szántó a plecat din crișma de lângă drumul mare de lângă Iosășel. Bors a fost urmărit numai decât. Gendarmeriei i-a succedat să pună mâna pe el, tocmai când vinea spre Arad. Dus la Buteni, a mărturisit că el a comis omorul, ca să-l poată jăfui pe Szántó.

Bibliografia românească veche, 1508 până la 1830 care publică București, de domni Ioan Bănu și Nerva Hodos, în edițiunea Academiei Române, s'a îmbogățit cu o fascicolă nouă, a șasea. Aceasta cuprinde prefața, adăuse îndreptări, indice și table. Publicațiunea prezintă precum ne spune prefața, încearcă pentru întâia oară să dea o arhivă completă despre tot ce se știe că s'a tipărit în țările românești s'au de Români în alte țări până la 1830. Lucrările de până acum pe acest teren au fost: încercările lui Iancu: „Ana-le bibliografice” (1865) și „Bibliografia cronologică” (1873), cari sunt cu totul insuficiente. „Disertația” lui V. Popp, dela 1888, este cu mult mai bună ca esactitate și ca pricepere științifică. „Disertația” lui Popp, compusă după materiale comunicate de Cipariu, este completată și continuată pentru perioada până la 1700, în lucrările acestuia: „Chrestomatia” și „Principiile”. Aceste lucrări, ca și cele următoare, nu sunt propriu zis bibliografii; ele conțin însă notițe prețioase asupra cărților românești tipărite. Printre hâtiile rămase dela Alexandru Papadopol Calimach, păstrate în biblioteca Academiei Române, se găsește o lucrare intitulată: „O pegină din istoria tipografiei în țările românești”. Aceasta conține și o înțirare a principalelor localități din țările românești pe unde au fost tipografii și în fine o listă în ordine chronologică a cărților tipărite în aceste țări: dar lista cărților nu este tocmai completă. Dl I. G. Sbiera, în cursul de istorie și literatură românești pe care îl face la universitatea din Cernăuți, dă o deosebită atențiune bibliografiei românești. În fragmentul din acest curs, pe care d-za l-a publicat sub titlul de: „Măscări culturale și literare la Români din stânga Dunării în restimpul dela 1504—1714” se descriu și s'a enușează cărțile românești tipărite în acest restimp. Pentru perioada dela 1688 până la 1821 avem bogata lucrare a dlui N. Iorga: „Istoria literaturii române în secolul al XVIII-lea”. Mai sunt vrednice de notat: „Introducere în istoria limbii și literaturii române” de dl At. Philippide și „Chrestomatia” lui Gaster. Prețioase mai sunt notițele publicate de: episcopul Melchisedec, Hasdeu, Oloboșcu, Papadopol-Calimach, C. Erbeceanu, Picot, Crețu Sulica etc. Dintre lucrările publicate de străini se relevă ale dlui Novacovici și Picot. O bibliografie românească, în înțelesul științific: al cuvintului, nu există până acum. Scopul publicațiunii despre care informăm publicul cetitor al „Familiei”, este a resuma toate cunoștințele de până acum despre cartea românească, și a descrie cât de pe larg materialul cunoscut sau de curând aflat. Conform programului propus Academiei de bibliotecarul dl Ioan Bănu, Bibliografia Românească se împarte în 3 clase: I. Cărțile vechi dela 1507 până la 1830; II. Cărțile moderne dela 1831 până astăzi; III. Cărțile străine privitoare la Români. Cărțile din clasa primă formează bibliografia românească veche; cărțile din clasa a doua, tipărite în ultimii 60 de ani, formează bibliografia românească modernă; cărțile din clasa a treia, bibliografia străină privitoare la Români. Bibliografia veche românească a început să se tipărească la 1898. La finea prefaței, domni I. Bănu și N. Hodos multumesc în domeniul canonicului I. M. Moldovan dela Băi, și episcopului Dimitrie Radu fost al Lugosului, acum al Orșiz-mar, cari le-au comunicat câte-va tipărituri rare, dlor Ioan Bogdan și C. Erbeceanu cari au făcut sau au revăzut traduceri din slavonește și din grecește și în fine dl Emile L'grand prin

mijlocirea căruia au obținut traduceri din limbile arabă și georgiană. Prețul volumului tipărit foarte frumos la I. V. Socec, 6 lei.

Avis! „Un tiner român, absolut de clase comerciale, care posedă limba română și maghiară, își caută aplicare la vre-o bancă română ca practicanț. Doritorii au a se adresa redacției acestei foi”.

TEATRU.

Repertoriu săptămânal:

Mercuri: A kis herceg, operetă.

Joi: Niobe, operetă.

Vineri: Arany ember, cu concursul lui Föti Frida și Tompa Kálmán.

Sâmbătă: Katalin, operetă.

Aseară s'a reprezentat opereta „Bob herc g” cu concursul d'șorei Felhő Rozsi care a reprezentat p' prințul Bob. Persoanificația însă ce ne-a dat-o Felhő Rozsi nu se prea poate nice succesaș și la tot cazul rămâne mult în vîna personificației cu care ne-a obicinuit d. Rozsa Lili. Grafiule, inteligența mișcărilor, dansul interpretarea toate aceste nu ating prestațiile d. Rozsa Lili, ear din contră însușirile individuale ale d. Felhő ce lipseac în jocul d'șorei Rozsa Lili sunt aproape toate defavorabile, li place se improvizeze, dar spiritul ce-l face este vulgar, gustat cel mult de galerie care o aplaudază; o expansiune de temperament prea exagerată, restoră pe scenă masă, scaun și așa i-s'a întâmplat și aseară accidentul că în actual al doilea s'a trântit împiedându-se de padimint încât minute întregi a trebuit ca să se reculeagă p' scenă deschisă.

POSTA REDACȚIUNII.

Moderat. Da, va veni.

Gyalány. Vom publica anunș și te vom recomanda și verbal cunoșcutilor.

Bibliografie.

A apărut:

LA ROMA

NEAPOLI. — POMPEI. — CAPRI. — FLORENȚA. — VENETIA. — LIDO. — LONDRA. — PARIS. —

SCHIȚE ȘI IMPRESII

DE

RUSSU ȘIRIANU.

Se află de vânzare la Administrația „Tribunei Poporului”, Arad. Volumul de 268 pagini, costă 2 cor., plus 10 fil. porto postal.

ULTIME ȘTIRI.

Papa trage de moarte.

Roma, 14 Iulie. Papa a petrecut noaptea întreagă în nedormire. A leșinat de mai multe ori. Medicii au perdat orice de nădejde de a-l mai putea ținea în viață. Abia mai știe de sine. Pe piața Sântului Petru e adunată mulțime nenumărată. Agitația în Vatican e de nedescris. Cardinalii și legațiunile papale din străinătate sunt în continuă legătură telefonică. Vorbind cu Rossoni, papa a spus că se simte foarte rău. Noaptea a gustat de câte-va ori vin de Tokaj, trimis de M. Sa Francis Iosif.

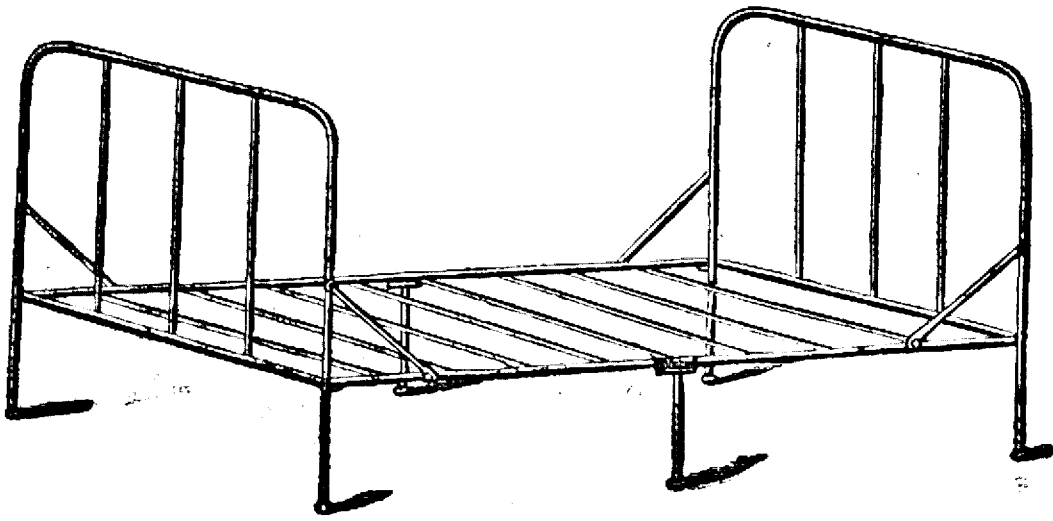
Roma, 14 Iulie dimineața. Cei din jurul papiei nu mai au nădejde ca papa să ajungă seara. Ferestrele odăii de dormit erau deschise încă de cu vreme. Moartea e apropiată. Numai câte-va ore îl mai despart Papa mai recunoaște pe cei de lângă el, dar toată vremea zace cu ochii închiși.

Roma, 14 Iulie. Cardinalul Oreglia a dispus ca în Vatican toate să fie gata pentru ori ce eventualitate. Căi toți sunt înghamați. În antisambă de 10 zile fără întrerupere stau mulțime de cardinali și notabiliști, între alții și un soldat tiner, căprar în regimentul 32 de infanterie. E Edmund Pecci, nepotul papiei.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu.
Editor Aurel Popovici-Barclanu.

TUNSZKY și MIHAJLOVITS

Fabrică de mobile de fer și saltele de rociuri de sîrmă.
ARAD, colțul stradei Templom și Kölesey.

Primim tot felul de lucrări aparținătoare acestui ram așa:
aranjarea de casarme de soldați și pompieri, școli, institute și cafenele.

Corturi de grădină (de descompus) și pavilionuri,
pentru cafenele și restaurante.

— Trimitem în loc și provizii comercianților spre vizare mai departe. —

982 9-50

— Lucru excelent. — Lustru de gust. —

— Promptitudine rară! —

HEGEDÜS GYULA

mare prăvălie de perii, pămătuferi și specialități de toaletă

— ARAD, Andrassy-tér 15. (Palatul Hermann). —

Recomandă magazinul rău bogat asortat de

Perii, pămătuferi și specialități de toaletă.

Am în depozit tot felul de perii de haine, păr și dinți, perii pentru economia de casă, industrie și lux; vâruitoare și alte obiecte în legătură cu acestea, precum și articole de curățit: piele de cerb, bureți, obiecte de toaletă indigene și străine, parfumuri, săpunuri, prăvuri, paste, ape de dinți, pudre, pieptene etc.

Experiențele mele bogate câștigate pe acest teren îmi fac cu putință să pot în destulă chiar și cele mai pretențioase dorințe ale cumpărătorilor mei, căci rîvnă mea este: încrederea mușterilor mei.

980 11-25

KISS GYULA

templar de zidiri și mobile.

ARAD, strada Borosbényi-tér P. 13.

Primește tot felul de lucrări ce se țin de zidiri și mobile, precum: lucrări în lemn pentru clădiri, portale, aranjamente de prăvălii și birouri. Aranjamente de culină, dormitor, sufragerie și salon, dela cele mai simple până la cele mai elegante prompt și estin.

972 8-25

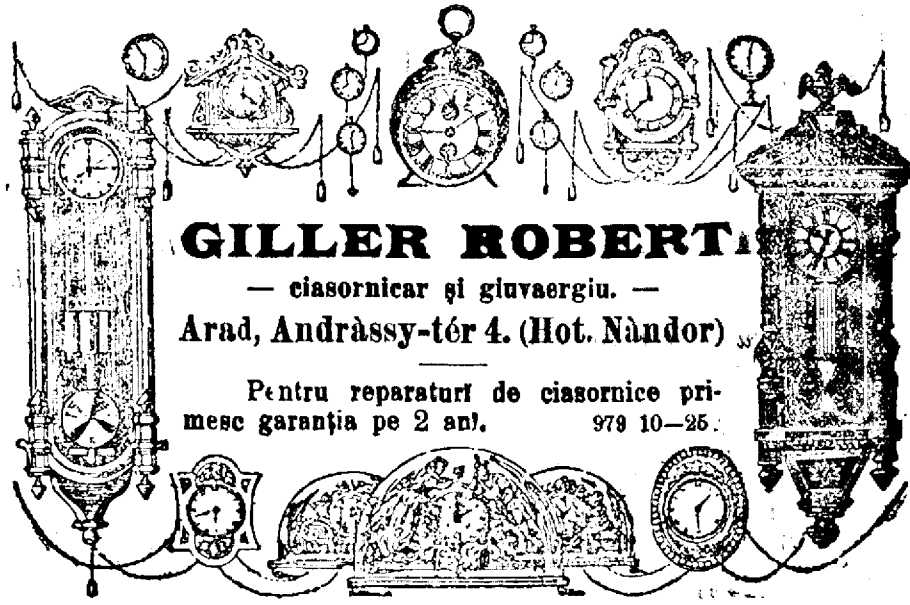
Comande din provincie se efectuează numai de cât.

— Desemnuri dau gratuit. —

— La lucrări pentru biserici dau rabat. —

Depozit de ciornice și giuvaerice.

Depozit de ciornice și giuvaerice.

GILLER ROBERT

— ciornicar și giuvaergiu. —

Arad, Andrassy-tér 4. (Hot. Nándor)

Pentru reparații de ciornice primesc garanția pe 2 ani. 979 10-25.

Depozit de ciornice și giuvaerice.**Eftinătate ne mai pomenită!!!**

Din cauza apropierei sezonului de toamnă în

Bazarul dela teatru

toate obiectele se capătă cu prețuri foarte reduse. Din catalog estragem numai următoarele:

Pentru bărbați.

Cămașă albă	dela	—73 cr.
Cămașă cu îndoituri		—97
Cămeși de mătăsă	1-20	
Ismene	—43	
Ismene cu nasturi	—55	
Gulere	—10	
Manșete	—17	
Cravate de mătăsă	—12	
Cămeși de saten	—60	
Cămeși de oxford	—40	
Cămeși de culcat	—57	
Ciorapi	—05	
Ciorapi brodați	—15	

Pentru dame.

Cămeși	dela	—45 cr.
Cămeși colorate		—53
Șurte		—18

Corseturi	1	—
Mănuși	—70	
Mănuși de ață	—14	
Brățuri	—25	
Ghete de pânză	—69	

Pentru copii.

Ciorapi	dela	—04 cr.
Ciorapi brodați	—13	
Haine întregi	—80	
Cămeși întărite	—75	
Gulere	—10	
Manșete	—13	
C. avate	—10	
Batiste	—04	
Bretele	—15	
Coruri	—50	
Ghete de pânză cu talpă de piele	—50	

■ Ciorapi americani pentru dame cu 25 cr. ■

Toamna acum au sosit 300 duzine de batiste fine (batist) duzina 170 cr.

Despărțământ special pentru obiecte de lăcuș și joc în porțelană cu 7 și 15 cr. Jucării pentru copii foarte estine. Geante 80 cr.; geante cu armonică 2-50 cr.; albumuri pentru 100 de ilustrate 40 cr.; tăcuțe de piață 25 cr.; bastoane, tabachiere și portofolii, perii de păr, haine și dinți, cutite și furciște de oțel 15 cr.; săpunuri, parfumuri, bretele pentru bărbați, cadre de tablouri, tavane de lemn, monograme de mătăsă 1 1/2 cr. și altele multe. Pânză de ciară 60 cr. metrul. Mingea de gumă 7 cr. etc., etc.

986 8-10

REICH EL.

Bazar de concurență dela teatru
vis-à-vis cu monumentul din piața Libertății.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

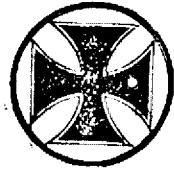
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leuc secret.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sîngelui, anemie, amețeli, tîuituri de ureche, bătăie de inimă, sgîrciuri de inimă, astma, auzul greu, sgîrciuri de stomac, lipsa poftei de mîncare, rău la mîni și picioare, slăbirea pe tot, reuma, podagră ischias, udului la pat, influența, insomnie, epilepsia, circula

țianeregulată a sîngelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Insușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant

în corpul omenească binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele aflătoare, ează pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incuse din toate părțile lumii, cari prețuiesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta”, care atât în Germania, cât în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro magnetic prin deosebita-l putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și ieftinătatea extraordinară a crucii mele electro-magnetice o recomandă cu înțîrire.

624-166

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburî învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vînzare și expedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42. K
colțul str. Kálmán.